

دیدار با رئیس‌جمهور فرهنگدوست ایران

اشاره: در تیرماه سال جاری، کارکنان کتابخانه به حضور رئیس‌جمهور فرهنگدوست و فرهیخته رسیدند. آنچه در پی می‌آید، متن سخنان رئیس و متولی کتابخانه، حضرت حجّت‌الاسلام و المسلمین دکتر سیدمحمود مرعشی، و بیانات رئیس‌جمهوری، حضرت حجّت‌الاسلام و المسلمین سیدمحمد خاتمی است.

ذخایر مکتوب اسلامی، با عدم بضاعت مالی، به تنهایی در برابر هجوم بیگانگان - که ذخایر اسلامی را به یغما می‌بردند - قیام نمود و با حذف یک وعده غذای شبانه‌روز خود، و تحمل گرسنگی، و انجام صوم و صلوات استیجاری، به مجموعه بسیار ارزشمندی دست یازید که هسته کتابخانه موجود را تشکیل می‌دهد.

در سال ۱۳۴۲ق که به ایران آمد و به درخواست مرحوم آیت‌الله العظمی حائری (ره) در قم اقامت گزید، کتابهای موجود خود را از نجف اشرف به قم منتقل ساخت و مجدداً آکار تهیه و جمع‌آوری ذخایر اسلامی را با شتاب بیشتری پی‌گرفت.

دیری نیاید که ساختمان کتابخانه بنیاد گردید، و به تدریج کتابهای خود، اعم از خطی و چاپی را در طبق اخلاص نهاد و تقدیم جامعه نمود تا همگان از آنها بهره‌گیرند.

اکنون در گنجینه کتابهای خطی این کتابخانه بالغ بر ۵۵ هزار عنوان کتاب و رساله شامل ۲۹ هزار مجلد در موضوعات مختلف نگهداری می‌شود، که این تعداد از محل خریداری

سخن را با کلامی از رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی (ره) آغاز می‌کنم: «کتابخانه حضرت آیت‌الله آقای مرعشی نجفی از کتابخانه‌های کم‌نظیر و شاید بتوان گفت بی‌نظیر ایران است.»

جناب آقای رئیس‌جمهور!

جمع حاضر، کارکنان کتابخانه بزرگ نگاهبان و حافظ میراث مکتوب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) می‌باشند که امروز به قصد دیدارتان در این مکان حضور یافته‌اند.

این کتابخانه عظیم از لحاظ شمول نسخه‌های نفیس خطی اسلامی، بزرگترین کتابخانه کشور، و سومین کتابخانه در میان ۱۵۵ کتابخانه معتبر جهان به‌شمار می‌آید.

آن بزرگوار نزدیک به هشتاد سال قبل در شهر نجف اشرف به هنگام تحصیل و تدریس، با انگیزه اشاعه و ترویج فرهنگ غنی اسلام و احیای تفکر شیعی، همچنین پیشگیری از تاراج

که بالغ بر یکصد هزار سند است. همچنین تعدادی نسخه‌های نفیس غیراسلامی بسیار کهن که بر روی پوست نوشته شده، وجود دارد که از ارزش بالایی برخوردارند.

در گنجینه کتابهای عکسی و تصویری، بیش از سه هزار جلد کتاب عکسی وجود دارد که اصل نسخه خطی آنها در دیگر کتابخانه‌های خارج از کشور وجود دارد، و این جانب در سفرهای پی‌درپی از آنها ریزفیلیم و تصویر تهیه نموده‌ام، و تاکنون دو جلد از فهرست این نسخه‌ها چاپ و منتشر گردیده است.

کتابهای چاپی مختلف این کتابخانه بالغ بر ۴۵۰ هزار جلد به بیش از سی زبان است که سابقه چاپ تعدادی از آنها به پنج سده

قبل برمی‌گردد، که خود از نفایس کتابخانه به‌شمار می‌آید. ضمناً در بایگانی نشریات بیش از دوهزار عنوان از مجلات و روزنامه‌های قدیم و جدید نگهداری می‌شود، و اولین روزنامه‌های چاپ سنگی قدیم جزء این مجموعه قرار دارد.

در واحد میکروگرافی و ریزنگاری برای بایگانی اطلاعات، از نسخه‌های خطی موجود، ریزفیلیم و ریزبرگه تهیه می‌شود، و به تازگی این واحد، مجهز به سیستم پیشرفته اسکن کتابهای خطی گردیده است.

این سیستم دارای ویژگیهای خاص برای بازآفرینی و تصویر کتابهای خطی بدون نیاز و تماس و لمس با اصل نسخه است. این روش، فشرده‌سازی داده‌ها و اطلاعات مربوط به نسخه‌های خطی را بر روی دیسکهای فشرده نوری منتقل می‌کند و پس از قرار گرفتن در شبکه‌های رایانه‌ای بین‌المللی، کار محققان را در گوشه و کنار جهان آسان می‌سازد. این مرکز سومین کتابخانه در جهان است که مجهز به این سیستم گردیده است.

واحد آزمایش و قرنطینه و مرمت نسخه‌های خطی و اسناد آسیب‌دیده کتابخانه، دارای تجهیزات پیشرفته قرنطینه و مرمت، از جمله بیمارستان کتاب است، که همکاران دوره‌دیده در آن

و اهدایی روبه فزونی است؛ به گونه‌ای که پس از رحلت معظم له نزدیک به چهار هزار مجلد کتاب خطی نفیس، به مجموعه افزوده شده است. در میان کتابهای خطی کتابخانه، نسخه‌های بسیار کهن و نفیس و ارزشمند از سده‌های نخستین اسلام تا عصر حاضر وجود دارد که تعدادی از آنها منحصر به فرد و به خطوط دانشمندان نامدار اسلام، همچون شیخ طوسی، علامه حلی، سید حیدر آملی، شیخ بهاء‌الدین عاملی، ملاصدرا، میرداماد، علامه مجلسی، و از متأخران: شیخ شهید فضل‌الله نوری، شیخ انصاری و دیگران مزین است، که گذشته از ارزش معنوی آنها، از اعتبار مالی فراوان برخوردار، و در حقیقت پشتوانه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است.

تاکنون ۲۷ جلد از فهرست نسخه‌های خطی شامل یازده هزار مجلد چاپ و منتشر شده و بقیه که به شصت جلد می‌رسد، در حال انجام است. همچنین نسخه‌های خطی عربی این مجموعه به صورت فشرده در شش مجلد برای کشورهای عربی اسلامی تهیه و چاپ و منتشر گردیده است.

به غیر از مجموعه کتابهای خطی فوق، در این گنجینه تعدادی اسناد سیاسی - مذهبی و فرهنگی به خطوط مشاهیر، از جمله دستخط حضرت امام و مرحوم آیت‌الله شهید حاج آقا مصطفی، مرحوم شهید نواب صفوی و همزمان ایشان، مراجع عظام گذشته، امرا و وزرای عصر ناصری و غیر آن وجود دارد

واحد مشغول به کارند. ضمناً تعدادی از کشورها پیرو تفاهم‌نامهٔ فیما بین، افرادی را به منظور آموزش مرمت به این کتابخانه اعزام و پس از آموزش به اخذ گواهینامه نایل می‌شوند.

واحد فنی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی کتابخانه، مسئولیت ثبت و اعلام وصول مجموعه‌های رسیده، آماده‌سازی، فهرست‌نویسی، رده‌بندی، برگه‌آرایی، طراحی و برنامه‌نویسی بانکهای اطلاعاتی، تایپ و تصحیح اطلاعات، مدیریت و پشتیبانی اطلاعات و نرم‌افزارها، نصب و راه‌اندازی شبکه، خدمات کارورزی برون سازمانی، مشاوره و همکاری در تأسیس و راه‌اندازی واحدهای اطلاع‌رسانی دیگر کتابخانه‌ها، و نیز طرح جامع نظام جهانی رده‌بندی علوم، همچنین طرح جامع مستند مشاهیر و مؤلفان، و تدوین سرعنوانهای موضوعی فارسی و عربی، و بالاخره فهرستگان مشترک مخطوطات را برعهده دارد.

واحد تحقیق و انتشارات که تاکنون ۱۴۲ عنوان از نسخه‌های خطی کتابخانه را در ۳۵۰ جلد منتشر ساخته است.

واحد دائرةالمعارف کتابخانه‌های جهان، عهده‌دار تهیهٔ یک دائرةالمعارف تخصصی دربارهٔ تاریخچهٔ کتابخانه‌هایی است که دارای نسخه‌های خطی اسلامی در جهان‌اند، و به یاری خداوند به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی در چندین جلد چاپ و منتشر خواهد شد.

واحد فهرست‌نگاری نسخه‌های خطی که روش فهرست‌نگاری جامعی را طراحی و اجرا می‌نمایند، که در هیچ یک از فهرس‌چین روشی وجود ندارد.

توضیح دربارهٔ دیگر واحدهای کتابخانه نیاز به فرصت بیشتر دارد و در این مقال میسر نیست و عبارت‌اند از: واحد ویژهٔ محققان، واحد خواهران، مدیریت شیفت، صحافی کتب چاپی و روزنامه‌ها و مجلات، دبیرخانه، روابط عمومی و امور بین‌الملل، امور مالی و ذی‌حسابی، رفاه، تدارکات، موتوری،

فنی ساختمانی، حفاظت و غیر اینها.

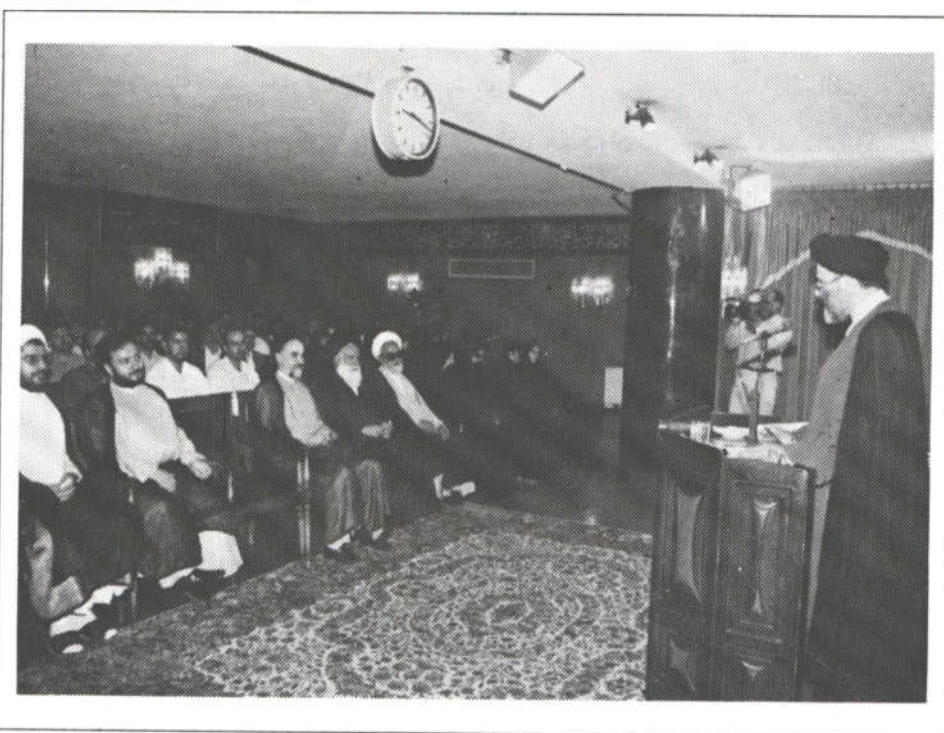
در حال حاضر این کتابخانه با بیش از چهارصد مرکز علمی و کتابخانه‌های معتبر جهان ارتباط دارد، و همه روزه شخصیت‌های برجستهٔ علمی، مذهبی و سیاسی از آن بازدید می‌نمایند.

میانگین استفاده‌کنندگان از مجموعهٔ کتابخانه در دو نوبت صبح و بعدازظهر در هر روز، بالغ بر دوهزار نفر است، و روزهای جمعه و شنبه هر هفته اختصاص به خواهران دارد، که در این دو روز سرویس دهی نیز برعهدهٔ خواهران است.

تعداد اعضای ثابت کتابخانه با احتساب خواهران بالغ بر ۳۵ هزار نفر است و چنانچه این روند متوقف نشود، چندین برابر افزایش می‌یابد.

گزارش عملکرد و اخبار کتابخانه در هر فصل در فصلنامهٔ شهاب چاپ و منتشر می‌گردد.

از دیگر برنامه‌های برون مرزی کتابخانه، تهیه و چاپ و انتشار فهرست نسخه‌های خطی اسلامی موجود در دیگر

کتابخانه‌های کشورهای مختلف است که توان چاپ آن‌را ندارند، و این جانب در سفرهای خود به این کشورها، از جمله ازبکستان، تاجیکستان، یمن، در پی تفاهمنامه، متعهد انجام این کار شده‌ام، و تعدادی از آنها با همکاری دفتر مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه به انجام می‌رسد.

سخنان ریاست محترم جمهور، حجت الاسلام والمسلمین سید محمد خاتمی

روز خوبی است برای من که در خدمت شما علمای بزرگوار، فضلا، خواهران و برادران عزیز خدمتگزار به علم و کتاب هستم و واقعاً علاقه مند بودم که من خدمت دوستان برسم. بزرگواری برادر عزیزمان جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای مرعشی این زمینه را فراهم آورد که در این جا با شما عزیزان دیدار کنیم. اجازه بدهید که کلام را تبرک کنم به آیه ای که در آغاز مجلس خوانده شد: «اقرأ باسم ربك الذي خلق، خلق الانسان من علق، اقرأ وربك الاكرم، الذي علم بالقلم، علم الانسان ما لم يعلم.» این آیه آخر را مقایسه کنید با آیه «ماغرك ربك الكريم الذي خلقك فسواك فعدلك.»

خداوند آن جا که در آفرینش انسان سخن می گوید، آن هم انسانی که بعد از آن که او را خلق می کند، می فرماید: «فتبارك الله احسن الخالقين»؛ یعنی به عنوان برترین موجود آفرینش، که خداوند بر اثر آفرینش او به خود آفرین می گوید، تأویلی که به کار می برد، و وصفی که به کار می برد، وصف کریم است: «ماغرك ربك الكريم الذي خلقك فسواك فعدلك»؛ اما در این جا وقتی که از آگاهی بخشی و علم دهی صحبت می کند، وصف اکرم می آورد: «اقرأ وربك الاكرم الذي علم بالقلم»؛ یعنی اگر انسان گل سرسبد کائنات است، برای خاطر آفرینش او خدا به خود می بالد، مباهات می کند، به خود آفرین می گوید، ناشی از وصف کرم خداست، ولی آن جا که این انسان صاحب علم می شود، خداوند خود را اکرم می نامد، و این نیست مگر این که آفرینش برای انسان و انسان به خاطر علم و برای علم آفریده شده است.

در طول تاریخ، تشیع حامل علم و آگاهی بوده است؛ هم از نظر محتوا که با اتصال به خاندان عصمت و طهارت و ائمه طاهرين و مکتب وحی، مکتب تفسیر درست وحی بوده، و هم غنی ترین و شایسته ترین نوع علم و آگاهی را در تاریخ نشر داده است. هم علاوه بر این، یک صفت ممتازی که تشیع داشته

به علت ضیق مکان و کثرت روزافزون کتاب و مراجعان، حضرت امام راحل در اسفند ماه ۱۳۶۷ با صدور فرمانی، دولت را موظف فرمودند تا نسبت به توسعه کتابخانه اقدام نماید. بحمدالله با عنایت حضرت ایشان و نیز مقام معظم رهبری و دیگر مسئولان، با اولین کلنگ به دست مبارک مرحوم والد در تیرماه ۱۳۶۹ آغاز، و به یاری خداوند در سال جاری پایان می پذیرد. این مجموعه در هفت طبقه و زیربنای آن با احتساب ساختمان موجود بالغ بر ۲۱ هزار مترمربع است، و گنجینه نسخه های خطی آن ضد انفجار و زلزله و سیل و آتش سوزی است، و از جدیدترین تجهیزات حفاظتی برخوردار بوده و در مرحله اول سه میلیون جلد، و در مراحل بعدی گنجایش پنج میلیون جلد کتاب را دارا خواهد بود.

این جانب که بیش از سی سال است مسئولیت این مجموعه فرهنگی را برعهده دارم، بر این حقیقت آگاهی یافته ام که شهرت و اعتبار این کتابخانه در خارج از مرزهای ایران نزد مستشرقان و اسلام شناسان، به مراتب افزونتر از ایران است. گواه این مدعا همانا توجه و مراجعه مکرر این صاحب نظران از سرتاسر جهان به این گنجینه عظیم معارف اسلامی و بشری است.

در خاتمه یاد آور می شوم که علی رغم تلاش پیگیر همکاران در واحد مالی و ذی حسابی، اعتبار جاری پیشنهادی کتابخانه در سال ۷۷، نه تنها تکافوی هزینه های جاری ساختمان جدید را نخواهد کرد، بلکه پاسخگوی وضعیت موجود نیز نیست، و چنانچه در این زمینه تدبیری اندیشیده نگردد، ساختمان جدید کتابخانه که طبق نظر کارشناسان در وضعیت موجود ساخت آن بیش از هشتاد میلیارد ریال هزینه دربر می گیرد، بدون استفاده مانده و به تدریج فرسوده و رو به ویرانی می رود. بدین وسیله درخواست می گردد عطف توجه فرموده، دستور رسیدگی صادر کنید تا به یاری خداوند این معضل جدی مرتفع گردد.

با پوزش از تصدیع، درخواست می شود ما را از رهنمودهای خودتان برخوردار فرمایید.

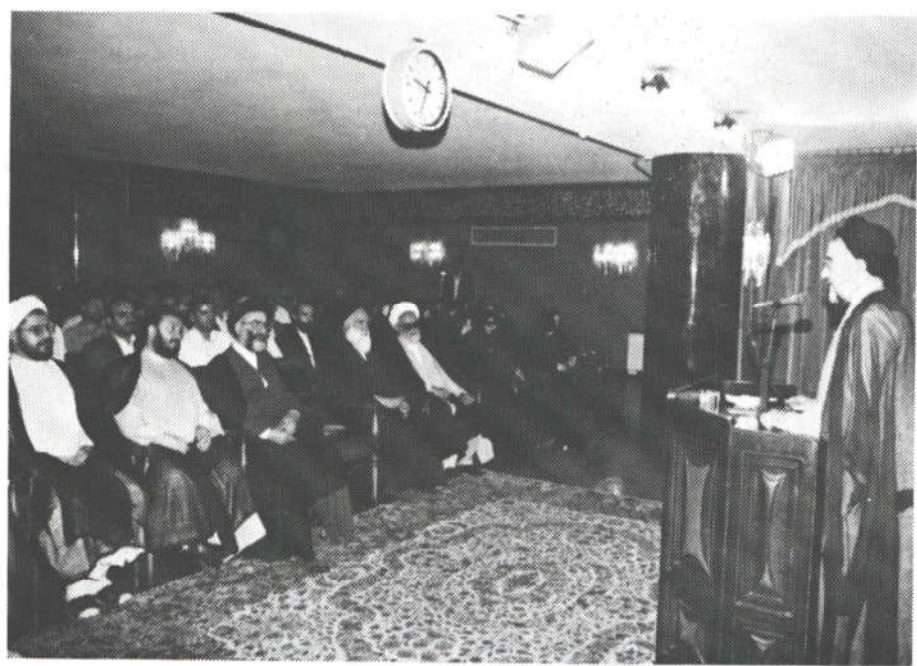
با درود به روان پاک حضرت امام راحل و مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی و شهدای اسلام، به ویژه شهدای انقلاب اسلامی.

است، علم، به‌طور کلی، حتی علم مخالفین خود را، مورد اهتمام قرار داده است. بنیانگذار حوزه علمیه نجف، شیخ بزرگوار طوسی، کتاب خلاف می‌نویسد؛ یعنی یکی از منابع انتقال آرای مخالفان تشیع، یعنی کسانی که مکتب و مذهبی غیر از مکتب تشیع داشته‌اند، افکارشان در مصادر شیعی ماست. حتی آرای کسانی که خدا را قبول نداشته‌اند، به معنی عام کلمه، اعتقاد کفرآمیز داشته‌اند. یکی از حامله‌های انتقال آرای کسانی که ضد اسلام فکر می‌کرده‌اند خود تشیع بوده است؛ یعنی شما در کتب تشیع ببینید، چقدر خوب و با دست و دل بازی و با سعه صدر آرای مخالفان مطرح می‌شود. البته سعی می‌شود که آن آرا جواب داده شود؛ یعنی جنبه عقلانی و فکری تشیع با حذف رقیب و با سرکوب کردن اندیشه‌ای که با او مخالف بوده است امکان حیات نمی‌یابد، بلکه در عرصه‌ای امکان حیات می‌یابد که با او مخالف هم باشد، و توان و غنای اندیشه شیعی در هماوردی با اندیشه‌های مخالف است که شکل می‌گیرد.

بزرگوارمان جناب آقای مرعشی از چندین هزار کتاب خطی (۵۵ هزار عنوان کتاب خطی) سخن می‌گویند که افتخار بزرگ تشیع است؛ در حالی که در قرن پنجم هجری صدها هزار کتاب منحصر به فرد خطی بوده است؛ این علم خواهی و علم جویی تشیع را در نظر بگیرید، وقتی که سلطان محمود غزنوی غلبه پیدا می‌کند و این قسمت عالم را می‌گیرد و آل‌بویه را برمی‌اندازد و بعد سلجوقیان می‌آیند و جانشین آل‌بویه می‌شوند، و بعد گسترش خیلی بیشتری پیدا می‌کند، سلطان محمود که تعصبات کور مذهبی هم داشت، تعداد زیادی از علما را - که عمده هم شیعه بودند - در همین شهر ری به دار کشیده و در زیر پای جسد آنها، کتابهای کتابخانه ما را سوزاندند. این دو نوع بینش و دو نوع منش در برخورد با علم و برخورد با دانش است. کسانی که احساس می‌کنند وجود کوچک و حقیرشان در صورتی می‌تواند تداوم بیابد که هیچ رقیبی در عرصه نباشد. و کسانی که این قدر به دانش خود، عقلانیت خود و مکتب خود مطمئن‌اند

داستان دیگری بگویم که مقایسه می‌شود وضعیت دیدگاه تشیع و شیعی و متفکران شیعی نسبت به علم و آگاهی. ابوعلی احمد مسکویه رازی یا مسکویه رازی که او را در تاریخ با لقب «خازن» می‌شناسیم؛ یعنی خزانه‌دار؛ یعنی کتابدار، حالا آنچه شما می‌گویید؛ به علت این که ایشان سرپرست و مدیر اگر نگوییم بزرگترین، یکی از بزرگترین کتابخانه‌های موجود است که در زمان او (قرن چهارم و پنجم هجری) وجود داشته است. در زمان او در ری،

مسکویه یا مسکویه شیعی است و کتابخانه موجود در ری در زمان آل‌بویه، آن‌جا مستقر بود و این فرد که یا نود و خرده‌ای سال یا صد و خرده‌ای سال عمر کرده است، یکی از متفکران بزرگ شیعی و اسلامی است، فیلسوف و اخلاقی و عالم جامعی است. این کتابخانه که صدها هزار مجلد کتاب در آن بوده، البته آن‌روز نشر چاپخانه‌ای وجود نداشت. امروز برادر

که حتماً برای این که جلوه بکنند و تداوم بیابند در دنیایی که رقیب حق حضور و حق وجود دارد، می‌توانند از خود دفاع بکنند، حتی آن‌جا که جو عمومی جامعه اجازه نشر بسیاری از افکار را نمی‌دهد، در کتب خود به‌طور غیرمستقیم نگاهبان اندیشه‌های مخالف خود می‌شود. البته روح اسلام همین است. بسیاری از برادران سنی ما هم همین جور فکر می‌کردند، ولی

این خود جمع آوری میراث مکتوب اسلام و تشیع است، چون الان کتابخانه ایشان کتابخانه‌ای نیست که فقط آثار شیعی داشته باشد، گرچه طبعاً به خاطر دلبستگی بیشتر و به خاطر اعتقادی که به این مکتب بوده است، عنایت به این شده که تا آنجا ممکن است آثار شیعی جمع بشود، ولی این طور نبوده است که فقط آثار شیعی باشد. شاید بعضی آثار منحصر به فردی که متعلق به برادران سنی ما هست در این کتابخانه جمع شده است؛ یعنی از دو جهت این بزرگوار سعی کرده است این میراث بزرگ علمی را حفظ بکند: یکی با آموختن و آموزش دادن، بحث و تحقیق دانشجوی، عالم متفکر، بسط و نشر حقایق؛ یکی هم با حفظ این میراث، که متأسفانه به علل مختلف من نمی‌توانم بحث بکنم. این میراث گرانسنگ ما خیلی اش از بین رفته است. الان هم بخش قابل توجهی از این میراث در کشورهای مثل هند و جاهای دیگر دارد از بین می‌رود و واقعاً باید تلاش کرد به نحوی از انحا آنها محفوظ بمانند. آن وقت یک انسان، آن هم انسانی که از زندگی روزمره خود که آن هم یک زندگی بسیار زاهدانه است، زندگی باز به هر حال برخوردار نبوده است، یک طلبه فاضل بی درآمد، نه کم درآمد، که یک زندگی بسیار بسیار عالی می‌توانسته بکند، از آن هم بزند و عاشقانه برود به دنبال جمع آوری این آثار، خوب حالا به برکت وجود جناب آقای مرعشی این کتابخانه از افتخارات حوزه علمیه قم، که ایران، که دنیای تشیع و اسلام هست و همه ما موظف هستیم که این گنجینه گرانها را حفظ کنیم، تقویت کنیم، و بارورترش بکنیم و کمک کنیم به جناب آقای مرعشی، به علمای بزرگوار، به خانمها و آقایان که زحمت می‌کشند در این که این را تا حالا نگه داشته‌اند و بارورترش کرده‌اند. خوب این محصول خون دل‌های این عالم بزرگوار ربّانی است که علاوه بر آموختن و آموزش دادن، درس خواندن و درس دادن، دنبال این بوده است که منابع اصلی ما را - که میراث گذشتگان است - حفظ بکند، و مضبوطش بکند، و وقتی این بزرگوار از دنیا می‌رود از مال دنیا هیچ ندارد جز یک کتابخانه‌ای که آن هم با خون دل تهیه کرده است، و شاید کمترین میزان وجوه عمومی، حالا شرعی یا غیر شرعی، در مایه اصلی اش به کار رفته است؛ یعنی هم خود محتوای دانش و بینش و منش شیعی در وجوه آن بزرگوار حس

عمده عقلانیت تشیع با اتصال به خاندان عصمت و طهارت برخوردار از حقایق وحی الهی و حقائق عالم هستی است که شاید دیگران از آن محروم باشند و نتوانستند این اتصال را پیدا بکنند، و از نظر گسترش علم، دانش، عقلانیت، گفت و گو و تلاش هم حرکت شیعی و وجود شیعی ممتاز است. علمای بزرگوار شیعی ما، این میراث را با دشواری حفظ کرده‌اند.

شما فکر نکنید که امروز در ایران در رأس حکومت یک فقیه عالم بزرگوار قرار دارد و بسیاری از مسئولان شما هم از هم لباسیهای شما دوستان هستند، علما و روحانیون این جوری نبوده که امکانات در اختیار آنان باشد، گرچه امروز هم در اختیار مردم است و روحانیون و آنانی که مسئول هستند، به عنوان خدمتگزار این مردم در رأس هستند، نه به عنوان یک طبقه و صنفی که باید حتماً به این صورت حکومت بکنند. در دورانها، خیلی سخت گذشته است، حتی کسانی که خاطر داشتن افکار شیعی و داشتن کتاب شیعی دچار مشکلاتی می‌شدند، و شهیدان بزرگوار داریم در این زمینه، که خوب حالا ما در حوزه‌ها این افتخار را داریم که از یکی از روانترین، عمیقترین، و در عین حال، ساده‌ترین کتب فقهی شیعی به عنوان لمعه و شرح لمعه استفاده بکنیم. هر دوی این بزرگواران از شهیدان بزرگ تشیع هستند، و از شهیدان راه اندیشه تشیع و شیعه هستند. در چنین دورانی این میراث حفظ شده است و به دست ما رسیده است، و حوزه علمیه ما که امروزه منشأ برکات است، حاصل فداکاری، تلاش، خون دل خوردنهای خیلی فروانی در طول تاریخ بوده است و علما و مراجع ما در رشته‌های مختلف دانش سعی کرده‌اند که اندیشه را بارورتر کنند و به نسل بعد منتقل کنند؛ آن وقت در این میان نقش کسانی مثل حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی - قدس سره الشریف - یک نقش ممتازی است؛ یعنی تلاش مضاعفی در این زمینه کرده‌اند. علاوه بر این که یک عالم بزرگوار، یک مدرس نام آور که دهها مجتهد و فاضل و عالم در پای درس ایشان تربیت شده‌اند، تمام عمر خویش را صرف آموختن و یاد دادن کرده‌اند و به درجه والای مرجعیت تشیع رسیده‌اند و تا آخرین لحظات هم از درس و بحث و پرورش دانشجو و عالم و مجتهد کوتاهی نکردند، و از این طریق این میراث را حفظ و منتقل کرده‌اند؛

می‌شود، و سایر علمای بزرگوار هم؛ آن منابع و ذخایر اصلی با آن همه تلاش و پشتکار محفوظ می‌ماند؛ این ارزش بسیار زیادی است که ما باید قدر آن را بدانیم و همه دست به دست هم بدهیم و آن را حفظ بکنیم و زمینه بهره‌برداری درست‌تر را در ایران و در دنیا از این فراهم بیاوریم، و از این طریق هست که ما می‌توانیم ادعا کنیم نظام ما، جمهوری اسلامی ما، طرفدار علم است، حافظ منابع و ذخایر علمی است. هرچه کتابخانه‌هایمان بیشتر شود، هرچه مراکز فرهنگی‌مان بیشتر شود، هرچه حوزه‌های ما قویتر و پُروتنق شود، هرچه دانشگاه‌های ما کارآمدتر و پرشورتر شود، هرچه تولید کتاب ما، حوزه کتاب ما بیشتر باشد، هرچه کتابخوان ما بیشتر شود، اینهاست که تقویت می‌کند یک نظام را و نشان می‌دهد محتوا و جهتگیری نظام را.

به هر حال، کتابخانه حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی، یک میراث و ذخیره‌ای است که به همه دنیای اسلام، به همه دنیای تشیع، به همه جمهوری اسلامی ایران، به همه حوزه علمی قم متعلق است و من به سهم خودم به عنوان یک برادر کوچکتر سپاسگزارم از همه عزیزانی که برای حفظ و گسترش این مرکز تلاش کرده‌اند؛ به خصوص از برادر بزرگوارمان جناب آقای حاج سید محمود مرعشی که واقعاً بنده خودم از همان روزهایی که یک طلبه کوچکی بودم و الان هم یک طلبه کوچکی هستم و بیشتر نیستم، در قم بودم، شاهد تلاش ایشان بودم. ایشان تمام جوانی خودشان، تمامی فرصتهایی که انسان می‌تواند برای خودش بهره‌برداری کند، خوب خیلی آفازدها هستند که استفاده کرده‌اند، یا سوء استفاده کرده‌اند از این موقعیتها، ایشان کل این موقعیت را صرف این کرد که این میراث محفوظ بماند. چه، در زمان حیات والد بزرگوارشان، دستیار اساسی ایشان بودند. مطمئن هستم اگر تلاش ایشان نبود، نمی‌دانیم یا می‌دانیم که این میراث به این صورت محفوظ نمی‌ماند. بعد از رحلت آن بزرگوار بحمدالله تلاش ایشان و خون‌دل‌خوردنها و پیگیری مرتبشان سبب شده است که این مجموعه آبرومند بماند و ان شاء الله روزبه روز بهتر و برتر بشود، و بسیار برای من جای خوشبختی است در کنار علمای بزرگوار، برادران عزیز، خواهران ارجمند هم در این عرصه تلاش می‌کنند. این هم از افتخارات ماست که زنانمان هم‌پای

مردان ما در عرصه گسترش علم و فرهنگ تلاش می‌کنند و واقعش هم این است که ما در این عرصه‌هاست که باید نشان دهیم که زنانمان مثل مردانمان، و شاید در بعضی مواقع بهتر از مردانمان، می‌توانند کار بکنند. دیدگاهی که ما درباره زن داریم، به عنوان یک انسانی که می‌تواند معرفت و دانش و فکر او شکوفا شود، و این حق مثل مرد برای زن وجود دارد که دانشش را شکوفا بکند. این هم عنایت جناب آقای مرعشی است که از این مجموعه بزرگ زنان ارجمند و دانش‌پژوه ما بتواند استفاده بکنند. خواهران عزیزی هم که در این عرصه‌ها تلاش می‌کنند، خدمتگزار پژوهندگان و طالبان علم هستند، این هم برای ما جای خوشبختی است.

مجدداً از حضور شما عزیزان سپاسگزاری می‌کنم. روز بسیار خوبی برای من بود و امیدواریم که خداوند به این بنده ناچیز خودش و همه مسئولان توفیق بدهد که قدر خدمتگزاران واقعی به علم و دین و دانش و فرهنگ را بدانیم و از جمله این که همه تلاش بکنیم این میراث گرانقدر، این میراث عظیم، پابرجا بماند و گسترش پیدا کند، و در آینده به جای یک یا چند کتابخانه، دهها کتابخانه با همین ظرفیت و بالاتر از این، به تناسب وضعیت فرهنگی جامعه و دنیای امروز داشته باشیم؛ یعنی واقع این است که بنده وقتی که هدف و برنامه‌ها را مقایسه می‌کنم، احساس شرمندگی می‌کنم، چون وقتی به کشورهای بزرگ می‌رویم، صحبت از دهها میلیون جلد کتاب و میلیونها عنوان کتاب است؛ به علاوه تجهیزاتاتی که امروز دارند. آن وقت ما چهارصد یا پانصد جلد کتاب داریم، خیال می‌کنیم خیلی داریم، نه اینها نسبت به ظرفیت فرهنگی جامعه خیلی کم است، و ما باید تلاش کنیم این نقص را جبران کنیم. خدا یار و نگهدار همه شما باشد، و در همه جا و همه حال موفق باشید.

